

UTBILDNINGSTYRELSEN

Grunderna för läroplanen för den
undervisning som förbereder för den
grundläggande utbildningen 2009

Utbildningsstyrelsen

UTBILDNINGSSTYRELSEN

förpliktande

Till anordnarna av grundläggande utbildning

DNR 14/011/2009

FÖRESKRIFT Iakttas som

DATUM 18.6.2009

Giltighetstid Fr.o.m. 1.8.2009
tillsvidare

Rätten att meddela föreskriften följer av Lagen om grundläggande utbildning 14 §

Ändrar föreskrift 2/011/2004

Grunderna för läroplanen för den undervisning för invandrare som förbereder för den grundläggande utbildningen 2009

Utbildningsstyrelsen har idag fastställt grunderna för läroplanen för den undervisning för invandrare som förbereder för den grundläggande utbildningen 2009.

En utbildningsanordnare som ger undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska göra upp och godkänna en läroplan med beaktande av vad som bestäms i dessa examensgrunder.

En läroplan som följer dessa grunder kan tas i bruk 1.8.2009 och ska tas i bruk senast 1.1.2010.

Generaldirektör

Timo Lankinen

Direktör

Jorma Kauppinen

FÖR KÄNNEDOM Undervisningsministeriet
Länsstyrelserna

Opetushallitus

Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 040 348 75555, faksi 040 348 7865, etunimi.sukumini@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hägnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 040 348 75555, fax 040 348 7865, förnamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi

Innehåll

1	Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	4
2	Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	5
3	Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll	6
3.1	Allmänna mål och samarbete med den grundläggande utbildningen	6
3.2	Elever som inte är läs- och skrivkunniga	6
3.3	Språkundervisningens mål och centrala innehåll	7
	Svenska eller finska som andraspråk	7
	Elevens modersmål	7
	Övriga språk	7
3.4	Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen	7
4	Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven	9
5	Stöd för studier och välmående	13
5.1	Samarbetet mellan hem och skola	10
5.2	Elevvård	10
5.3	Elevhandledning	11
6	Elevbedömning	12
7	Intyg	13
8	Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen	14

1 Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Lagen om grundläggande utbildning (628/1998) föreskrivs om den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen. Den förberedande undervisningen är avsedd för elever med invandrarbakgrund vilkas kunskaper i svenska eller finska och/eller övriga färdigheter inte är tillräckliga för studier i en grupp inom förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen. Undervisning ges 6–10-åringar under minst 900 timmar och äldre under minst 1 000 timmar. Den som deltar i undervisningen har rätt att flytta över till den grundläggande utbildningen redan innan nämnda timantal uppfylls, om han eller hon klarar av att följa med den grundläggande utbildningen. För undervisningen har inte fastställts någon riksomfattande timfördelning och inte heller någon lärokurs. Enligt lagen om grundläggande utbildning har eleverna rätt att under arbetsdagarna få undervisning enligt läroplanen samt elevhandledning.

Utbildningsanordnaren beslutar om undervisningsgrupperna i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Förberedande undervisning kan också ordnas för en enda elev. Undervisningsgrupperna bildas enligt elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevernas sunda växande och utveckling och säkerställer uppnåendet av målen enligt läroplanen och de mål som uppställs i elevernas individuella studieprogram.

Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen, i svensk- eller finskspråkiga undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder och elevens eget studieprogram, på det sätt som fastslagits i studieprogrammet. Integreringen främjar anpassningen, språkkunskaperna i svenska/finska och tillägandet av innehållet i läroämnena.

2 Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Utbildningsanordnaren ansvarar för att en läroplan görs upp för undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Utgångspunkten för uppgörandet av läroplanen utgörs, förutom av grunderna för den förberedande undervisningen, av de allmänna och för den förberedande undervisningen föreskrivna riksomfattande mål som fastställts i statsrådets förordning 1435/2001, samt i tillämpliga delar av grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska innehålla:

- målen för undervisningen och undervisningsarrangemangen
- principerna för uppgörandet av ett eget studieprogram för eleven
- elevvården och samarbetet i anslutning till den
- handledningsverksamheten som stöd för studierna och olika lärmiljöer som stöd för lärandet
- undervisningen för elever i behov av särskilt stöd
- samarbetet med den grundläggande utbildningen
- samarbetet mellan hem och skola
- samarbetet med övriga instanser
- elevbedömningen och intyg

3 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

3.1 Allmänna mål och samarbete med den grundläggande utbildningen

Den förberedande undervisningen har som mål att främja elevens kunskaper i svenska/finska, hans eller hennes harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället samt att ge nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen. I den förberedande undervisningen ges eleven undervisning i läroämnena i den grundläggande utbildningen och i elevens eget modersmål på ett sätt som anges närmare i elevens studieprogram. I undervisningen av de olika läroämnena följs i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, varför det är viktigt att läraren i den förberedande undervisningen och lärarna inom den grundläggande utbildningen samarbetar.

I skolans pedagogiska arrangemang och undervisning beaktas att eleverna är olika till ålder, studiefärdigheter och inlärningsbakgrund och att undervisningsarrangemangen för eleverna ska planeras och undervisningen differentieras enligt elevernas ålders- och utvecklingsstadium. Då eleven får stöd på sitt eget modersmål främjas tillägnet av innehållet i de olika läroämnena.

3.2 Elever som inte är läs- och skrivkunniga

För barn och unga med dålig läs- och skrivkunnighet betonas i den förberedande undervisningen inläring av dessa färdigheter. Målen i det egna studieprogrammet ställs så att undervisningen är lämplig för elevens färdighets- och åldersnivå. Innehållen väljs så att de hjälper eleverna att klara sig i vardagssituationer, stödjer elevens integrering och utvecklingen av identiteten som elev. Studier i det egna modersmålet främjar elevens inlärningsfärdigheter och förstärker den kulturella identiteten.

För tillägnet och befastandet av läs- och skrivkunnigheten reserveras tillräckligt med tid. Om elevens färdigheter inte är tillräckliga för studier inom den grundläggande utbildningen, ska i elevens eget studieprogram ägnas uppmärksamhet åt tidtabellen för övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov ska eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, övergå till att studera i enlighet med ett årskurslöst studieprogram eller på annat sätt med de stödåtgärder som bäst passar honom eller henne. En elev som inte är läs- och skrivkunnig och som flyttar över till den grundläggande utbildningen ska få tillräckligt stöd.

3.3 Språkundervisningens mål och centrala innehåll

Svenska eller finska som andraspråk

Målet för studierna i svenska eller finska är på nivåskalan för språkkunskaper (bilaga) nivån A1.3–A2.1, som beskriver elevens genomsnittliga kunskaper i slutskedet av den förberedande undervisningen.

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska/finska som andraspråk. Undervisningen följer i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för svenska eller finska som andraspråk i den grundläggande utbildningen. Studierna i svenska/finska som andraspråk utgör grunden för alla övriga studier. I den förberedande undervisningen är syftet med undervisningen i svenska/finska som andraspråk att ge eleverna tillräckliga färdigheter för att flytta över till den grundläggande utbildningen. Elevens skol- och studiebakgrund och eventuella tidigare kunskaper i svenska/finska ska beaktas i undervisningen. I det individuella studieprogram som görs upp för eleven definieras mål och innehåll som motsvarar elevens färdighets- och åldersnivå.

Elevens modersmål

Syftet med undervisningen i elevens eget modersmål är att stödja och främja elevens kunskaper i sitt modersmål, kunskapen om den egna kulturella bakgrunden och utvecklingen av den kulturella identiteten. Goda kunskaper i modersmålet skapar också förutsättningar för att lära sig svenska/finska och för annat lärande som sker på detta språk. För eleverna ordnas undervisning i den mån det är möjligt.

Undervisningen följer i tillämpliga delar Utbildningsstyrelsens rekommendation om grunderna för undervisningen i modersmål för invandrare(1/011/2001, bilaga 5). Elevens kunskaper i modersmålet stöds och bevaras även på olika sätt i samarbete med familjen.

Övriga språk

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ingår mål för undervisningen i främmande språk. I den förberedande undervisningen följs dessa läroplansgrunder i tillämpliga delar. Elevens studier i främmande språk ordnas enligt kommunens språkprogram. De språkliga färdigheterna avgör i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen.

3.4 Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen

Elevens tidigare studier och kulturbakgrund bildar utgångspunkten för den förberedande undervisningen. I undervisningen utnyttjas elevens kunskaper om det egna språk- och kulturområdets natur, levnadssätt, historia och samhälle, språk och kulturer.

Grunderna för läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2009

Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar målen och innehållet i läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet ska centrala begrepp, arbetssätt och redskap för varje läroämne beaktas.

Undervisning och stöd på det egna modersmålet främjar elevens studier och integrering. Den tilläggs kunskap som med hjälp av undervisningen och stödet på det egna språket fås om elevens kunskapsnivå är till hjälp vid uppställandet av målen i de övriga läroämnena. På det sättet kan eleven gå framåt i ämnesstudierna även om kunskaperna i svenska/finska utvecklas långsammare än de övriga färdigheterna. Undervisning och stöd på det egna språket ges enligt elevens behov i den mån det är möjligt.

I den förberedande undervisningen utnyttjas lärmiljöer som ger möjlighet till upplevelser och aktiviteter samt mångsidiga studiemetoder. Mångsidiga lärmiljöer erbjuder eleverna meningsfulla och mångsidiga möjligheter att använda språket i olika kommunikationssituationer. Olika situationer utvecklar elevens förmåga att fungera som enskild individ och som medlem av gemenskapen och ger färdigheter för livslångt lärande.

Lärmiljöerna orienterar eleven i den finländska kulturen och främjar elevens integrering i närmiljön samt i det finländska samhället i vidare bemärkelse.

4 Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven

För den förberedande undervisningen finns ingen riksomfattande timfördelning eller lärokurs, varför ett eget studieprogram görs upp för eleven i samarbete med elevens vårdnadshavare. I elevens eget studieprogram antecknas:

- elevens utgångsnivå, såsom t.ex. skolgångshistoria, språkkunskaper och styrkor
- de individuella målen för elevens lärande, som granskas med jämna mellanrum
- vilka läroämnen som studeras, timantalen och undervisningens innehåll
- elevens studier i undervisningsgruppen i den förberedande undervisningen och integrering i den grundläggande utbildningen
- handledningen av eleven och eventuella stödåtgärder

Studieprogrammet kan vara en del av elevens integrationsplan i enlighet med integrationslagen. I den förberedande undervisningen kan man också göra upp en plan för elevens lärande.

5 Stöd för studier och välmående

När det under den förberedande undervisningen framgår att en elev behöver stöd för studierna, ska stödet ges eleven på det sätt som bäst passar honom eller henne. I den förberedande undervisningen ges eleverna vid behov stödundervisning, stödåtgärder som ges av elevvården och specialundervisning på deltid. Om det stöd eleven får inte är tillräckligt, ska elevens behov av särskilt stöd kartläggas.

5.1 Samarbetet mellan hem och skola

Utbildningsanordnaren skapar förutsättningar för samarbetet mellan hem och skola. Utgångspunkten för samarbetet är att parterna behandlas och respekteras lika och jämställt. Målet är att få till stånd en dialog som stödjer elevens växande och lärande.

I samarbetet mellan hem och skola beaktas familjernas språk- och kulturbakgrund. Vårdnadshavarna informeras om den finländska skolan och det finländska utbildningssystemet, läroplanen, elevbedömningen, undervisningsmetoderna och det individuella studieprogram som används i den förberedande undervisningen. Familjerna informeras om övergången till den grundläggande utbildningen och om möjligheterna till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

5.2 Elevvård

Elever i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har rätt till elevvård. Elevvården avser att främja och upprätthålla elevens studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd och understödande verksamheter.

I den förberedande undervisningen ägnas särskild uppmärksamhet åt att identifiera stödbehov hos eleverna i ett tidigt skede och stödåtgärder inleds genast när ett behov uppstår. Vårdnadshavarna ska få tillräcklig information om de olika stödåtgärder som finns att tillgå i det finländska skol-, social- och hälsovårdssystemet samt om förfaringssätt och praxis gällande dem. Planeringen av stödet sker i samarbete med familjen och med de personer som utarbetar en eventuell integrationsplan för familjen. Tolkning ordnas vid behov.

Elevers stödbehov bedöms under den förberedande undervisningen i samråd med skolans elevvårdspersonal.

5.3 Elevhandledning

Läroplanen slår fast hur elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska genomföras. Handledningen genomförs enligt de mål för handledningsverksamheten som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Syftet med elevhandledningen är att utveckla elevens inlärningsförutsättningar och stödja hans eller hennes sociala växande samt att förebygga inlärningssvårigheter. Genom elevhandledningen stöds utvecklingen av studiefärdigheterna och av de kunskaper och färdigheter som eleven behöver för livsplaneringen.

Vid planeringen av en övergång till den grundläggande utbildningen ska man försäkra sig om att information om elevens färdigheter och framsteg i den förberedande undervisningen går vidare till följande skola. Eleven och vårdnadshavaren ska i god tid ges möjlighet att bekanta sig med den kommande skolan. Vid elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska man också fästa vikt vid att eleven har en uppfattning om sina möjligheter i de fortsatta studierna och i arbetslivet.

6 Elevbedömning

NI läroplanen bestäms om bedömningen av elever som deltar i den förberedande undervisningen och om det intyg de får. Bedömningen ska vara vägledande, sporrande och mångsidig. Elevens förutsättningar för självvärdering ska utvecklas. Med hjälp av bedömningen ges eleven i den förberedande undervisningen också en bild av kraven i den grundläggande utbildningen.

Elevers kunskaper i svenska/finska bedöms på nivåskalan för språkkunskaper (bilaga). I den förberedande undervisningen används inte sifferbedömning.

Bedömningen görs i samråd mellan alla lärare som undervisar elever. Bedömningen bygger på fortgående och mångsidig observation av de kunskaper och färdigheter som eleven visar.

7 Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande. I intyget antecknas de läroämnen som eleven studerat samt deras omfattning och innehåll. I intyget ges en beskrivning av elevens framsteg under den förberedande undervisningen.

8 Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan innehålla studier i olika läroämnen enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Eleven kan få ett betyg över att ha slutfört ovan nämnda studier med godkänt vitsord genom att delta i en särskild examen enligt lagen om grundläggande utbildning (38 §).

I den särskilda examen utreds med hjälp av olika prov om elevens kunskaper och färdigheter i ett läroämne motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Elevens kunskaper bedöms i förhållande till de mål för de olika läroämnena som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004 och som preciseras i den lokala läroplanen. Som hjälp vid fastställandet av elevens kunskapsnivå används profilen för goda kunskaper och kriterierna vid slutbedömningen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004. I den särskilda examen kan avläggas läroämnets hela lärokurs eller delar av den, t.ex. lärokursen för en bestämd årskurs.

Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004, kapitel "8.3 Betyg" punkten "Övriga betyg".